

Τελετές πριν από το Βάπτισμα.

[Ορθοδοξία και Ορθοπραξία](#) / [Ορθόδοξη πίστη](#)

Φωτο:facebookreporter.org

Σε πολλούς πιστούς οι τύποι των μυστηρίων φαίνονται ακατανόη-τοι και χωρίς αξία. Αυτό οφεί-λεται στην άγνοια. Μοιάζουν οι περισσότεροι σαν τους αγράμματους, που παίρνουν στα χέρια τους ένα βιβλίο σοφό και ωφέλιμο, το ξεφυλλίζουν, βλέπουν τα γράμμα-τα αλλά επειδή δεν μπορούν να το διαβάσουν δεν ωφελούνται.

Δεν ήταν αυτή η κατάσταση στην αρχαία Εκκλησία. Η εξήγηση των μυστηριακών τύπων κατείχε σπουδαία θέση στη μόρφωση των πιστών. Έτσι η εβδομάδα του Πάσχα, που ερ-χόταν μετά το βάπτισμα και την θεία κοινω-νία — αυτά προσφέρονταν τη νύκτα του Με-γάλου Σαββάτου — ήταν αφιερωμένη στην ε-ξήγηση των μυστηρίων προς όσους τα είχαν δεχθεί.

Σήμερα έχουμε πολλά κείμενα Πατέρων της Εκκλησίας που είναι ολοκληρωμένες πραγμα-τείες κατηχητικές. Κείμενα που ονομάζονται «μυσταγωγικές κατηχήσεις» ή «Κατηχητικές Ομιλίες» και που είναι εξήγηση των ιερών μυστηρίων.

Στα ιερά Μυστήρια είναι παρούσα η χάρη του Θεού, που κατέρχεται για να αγιάσει κάθε υλικό στοιχείο, ώστε η κτίση, ο κόσμος και όλη η ζωή να γίνουν ένας νέος παράδεισος. Στα μυστήρια φαίνονται δύο στοιχεία. Το υλικό και το πνευματικό, το κοσμικό και το θείο, και τα δύο είναι απαραίτητα για την ολοκλήρωσή τους.

«Επειδή εμείς είμαστε διπλοί, δηλαδή από ψυχή και σώμα, και επειδή η μεν μια φύση μας είναι ορατή η δε άλλη αόρατη, είναι διπλή και η κάθαρση με νερό εννοώ και με Πνεύμα, και το ένα παίρνομε ορατά και σωματικά, το άλλο συμπαρίσταται ασώματα και αόρατα. Και το μεν νερό είναι τυπικό το δε Πνεύμα αληθινό και μπορεί να καθαρίσει τα βάθη» γρά-φει ο άγιος Γρηγόριος ο Θεολόγος. Δεν είναι καθόλου, λοιπόν, παράδοξο αφού υπάρχει η στενή σύνδεση σώματος και ψυχής να χρησιμοποιούνται για την μετάδοση της θείας Χάρης τύποι και σύμβολα. Όχι ξε-ροί τύποι, χωρίς σημασία και νόημα. Αλλά τύποι που εκφράζουν και περιέχουν κάτι σπου-δαίο και πνευματικό. Γίνονται όργανα και αγωγοί διά μέσου των οποίων μεταδίδεται ο πλούτος της θείας δωρεάς.

Ας έλθουμε όμως τώρα στο εισαγωγικό μυστήριο της κατά Θεόν ζωής «το θείον και ζωοποιόν βάπτισμα».

Το βάπτισμα θεωρούν οι Πατέρες της Εκκλησίας σαν «συμβόλαιο συνειδήσεως με τω Θεό». Σαν συνθήκες που υπογράψαμε μαζί του.

«Όλοι συνήψαμε προς Αυτόν συνθήκες, τις οποίες δεν γράψαμε με μελάνι αλλά με το πνεύμα, όχι με το καλάμι αλλά με τη γλώσσα» γράφει ο ιερός Χρυσόστομος. «Γι' αυτό, σας παρακαλώ, τις υποχρεώσεις που αναλάβατε με τις συνθήκες πάντοτε να τις θυμάστε...» συ-νεχίζει ο ίδιος.

Και ο άγιος Γρηγόριος ο Θεολόγος γρά-φει «τη δύναμη του βαπτίσματος σαν συνθή-κη δευτέρου βίου και καθαρότερης συμπεριφοράς προς τον Θεό πρέπει να θεωρήσουμε. Και αυτό είναι που περισσότερο πρέπει να φοβη-θούμε και ο καθένας να φυλάξει τη ψυχή του με όλη του την προσοχή, μήπως αποδειχτούμε καταπατητές αυτής της ομολογίας».

Τη σημερινή τελετή του βαπτίσματος μπορούμε να την χωρίσουμε σε δύο μέρη.

α) Την τελετή που γίνεται πριν από το Βάπτισμα και

β) Την τελετή του Βαπτίσματος.

Σήμερα οι δύο τελετές είναι ενωμένες σε μία. Παλιότερα ήταν ξεχωρισμένες.

Οι τελετουργίες που συνδέονταν με το βάπτισμα άρχιζαν από την αρχή της Μ. Τεσσαρακοστής. Τότε γινόταν η εγγραφή των υποψηφίων για το βάπτισμα κι άρχιζε η άμεση προετοιμασία. Ως τη στιγμή εκείνη ήταν κατηχούμενοι. Από τη στιγμή της εγγραφής τους, στην αρχή της Μ. Τεσσαρακοστής οι υποψήφιοι αποτελούσαν μια καινούργια ομάδα, τους «Φωτιζομένους». Οι τελετουργίες αυτών των σαράντα ημερών αποτελούν ένα ενιαίο σύνολο, που το σημερινό τυπικό τις συγκεντρώνει σε μια μόνη ακολουθία, την προβαπτισματική τελετή.

Ένα κείμενο της πρωτοχριστιανικής εποχής το «Οδοιπορικό» της Αιθερίας μάς δίνει την εξής περιγραφή.

«Όποιος πρόκειται να εγγραφεί δίνει το όνομά του την παραμονή της Μ. Τεσσαρακοστής, κι ένας ιερέας σημειώνει όλα τα ονόματα. Την άλλη μέρα αρχή της Μ. Τεσσαρακοστής με την οποία αρχίζουν οι οκτώ εβδομάδες, τοποθετούν ένα κάθισμα για τον Επίσκοπο, στο κέντρο της μεγαλύτερης Εκκλησίας, δηλαδή του Μαρτυρίου. Μετά φέρνουν ένα - ένα τους υποψήφιους. Αν είναι άνδρες έρχονται, μαζί με τους αναδόχους τους, αν είναι γυναίκες με τις αναδόχους. Τότε ο Επίσκοπος ρωτά, για τον καθένα που μπαίνει, τους γείτονές του, λέγοντας: Διάγει ζωή τίμια; Σέβεται τους γονείς του; Μήπως είναι μέθυσος ή ψεύτης; Αν ο υποψήφιος αποδειχθεί ακατηγόρητος απ' όλους όσους ρωτήσει, παρουσία των μαρτύρων, τότε ο Επίσκοπος σημειώνει ο ίδιος με το χέρι του το όνομά του. Αν όμως κατηγορηθεί σε κάποιο σημείο, τότε ο Επίσκοπος δίνει εντολή να τον βγάλουν έξω λέγοντας; «Να γίνει καλύτερος και τότε να προχωρήσει στο βάπτισμα».

Ο Θεόδωρος Μοψουεστίας λέει στον υποψήφιο «όπως όταν γίνεται δικαστήριο ο κατηγορούμενος παραμένει όρθιος, έτσι κι εσύ κρατάς τα χέρια σου τεντωμένα, όπως στη στάση της προσευχής και θα έχεις το βλέμμα σου χαμηλωμένο. Θα βγάλεις το εξωτερικό σου ένδυμα και θα είσαι με τα πόδια γυμνά. Θα στέκεσαι όρθιος πάνω στο τρίχινο στρωσίδι».

Η εξέταση που γίνεται πριν από την εγγραφή στον κατάλογο του υποψηφίου για το βάπτισμα ερμηνεύτηκε ότι ο Σατανάς τη στιγμή εκείνη «αγωνίζεται να συνηγορήσει εναντίον μας, με το πρόσχημα ότι δεν έχουμε το δικαίωμα να φύγουμε από τη δικαιοδοσία του». Ενάντια σ' αυτόν «πρέπει να σπεύσουμε μπροστά στο δικαστή για να παρουσιάσουμε τους τίτλους μας και να δείξουμε ότι δικαιοματικά δεν εξαρτιόμαστε απ' αρχής από το Σατανά, αλλ' από το Θεό, που

μας δημιούργη-σε «κατ' εικόνα» του.

Η ερμηνεία αυτή φανερώνει ένα από τα θέματα της βαπτισματικής θεολογίας, που εί-ναι η πάλη με τον Σατανά. Το σύνολο των τύ-πων του βαπτίσματος αποτελεί ένα δράμα ό-που ο υποψήφιος, που ως τη στιγμή εκείνη ανήκε στον δαίμονα προσπαθεί να του ξεφύγει. Το δράμα αυτό θα τελειώσει με το βάπτισμα.

Ο άγιος Ιωάννης ο Χρυσόστομος μιλών-τας στους κατηχούμενους έλεγε: «Γι' αυτό και προηγουμένως είπα και τώ-ρα λέγω και δεν θα παύσω να το επαναλαμβάνω-νυ ότι εάν ένας δεν διόρθωσε τα ελαττώματά του ούτε έκανε τον εαυτόν του τέτοιο, ώστε εύ-κολα να ασκεί την αρετή, ας μη βαπτίζεται».

Και αλλού γράφει: «Πριν επέλθει η αληθινή βαφή του πνεύ-ματος εξάλειψε τις κακές συνήθειες, που έχεις μέσα σου· να ορκίζεσαι, να ψεύδεσαι, να βρί-ζεις, να αισχρολογείς, να προξενείς γέλια ή ό,τι άλλο παράνομο απ' αυτά που συνηθίζεις να κάνεις. Κόψε αυτή τη συνήθεια για να μην επανέλθεις σ' αυτήν πάλι μετά το βάπτισμα. Τα αμαρτήματα τα εξαλείφει το βάπτισμα. Τη συνήθεια εξάλειψέ την εσύ».

Ο χρόνος των σαράντα ημερών μετά την εγγραφή ήταν χρόνος περισυλλογής. «Απ' αυτή την ημέρα, γράφει ο άγιος Κύριλλος Ιεροσολύμων, απόστρεψε τον εαυτό σου από κάθε κακή απασχόληση. Μη προφέρεις άπρεπα λόγια». Αλλά «σήκωσε τα μάτια της ψυχής σου και κοίτα τους χορούς των αγγέλων και τον Κύριο του σύμπαντος να κάθεται στο θρόνο του με τον Υιό του στα δεξιά και δίπλα το Άγιο Πνεύμα».

Κάθε μέρα οι κατηχούμενοι πήγαιναν στην Εκκλησία, όταν διαβαζόταν η πρώτη ώ-ρα. Εκεί τους διάβαζαν οι κληρικοί ένα εξορκισμό. Οι εξορκισμοί έχουν σαν σκοπό την προ-οδευτική απελευθέρωση της ψυχής από την επιρροή που εξασκούσε πάνω της ο δαίμονας.

Ο άγιος Κύριλλος γράφει: «Να δέχεσαι με ζήλο τους εξορκισμούς, είτε γίνονται με εμψυχήσεις είτε με αναθεματισμούς. Είναι για σένα σωτήριο πράγμα. Αναλογίσου ότι είσαι σαν το νοθευμένο χρυσάφι. Εμείς ζητάμε να αποκτήσουμε καθαρό χρυσάφι. Δεν μπορεί το χρυσάφι χωρίς φωτιά να καθαριστεί από τα άλλα μείγματα. Έτσι και η ψυχή δεν μπορεί να καθαριστεί χωρίς τους εξορκισμούς, που είναι τα θεία λόγια, διαλεγμένα από την Αγία Γραφή. Όπως οι χύτες του χρυσού, φυσώντας πάνω στη φωτιά, κά-νουν να φουσκώσει ο χρυσός πάνω από τη μά-ζα των άλλων μειγμάτων, έτσι και οι εξορκισμοί, διώχνοντας το φόβο με το Πνεύμα του Θεού, και κάνοντας να αναβράσει η ψυχή μέσα στο σώμα, σαν μέσα στη μάζα των ξένων υλι-κών, διώχνουν τον εχθρό δαίμονα και δεν αφήνουν παρά την ελπίδα για την αιώνια ζωή».

Μετά από κάθε εξορκισμό ακολουθούσε η κατήχηση. Το «Οδοιπορικό» της Αιθερίας γρά-φει : «Αμέσως τοποθετούν τον θρόνο του επι-σκόπου και όσοι πρόκειται να βαπτισθούν κά-θονται κυκλικά γύρω από τον επίσκοπο, τόσο οι άνδρες, όσο και οι γυναίκες, μαζί με τους αναδόχους τους όπως επίσης και όσοι θέλουν να ακούσουν, αρκεί να είναι χριστιανοί. Αρχί-ζοντας από τη Γένεση, ο επίσκοπος, κατά τη διάρκεια των σαράντα αυτών ημερών διατρέχει ολόκληρη την Αγία Γραφή, εξηγώντας αρχικά κατά λέξη και δίνοντας ύστερα την πνευματική σημασία: Είναι αυτό που ονομάζουν κατήχη-ση».

Μια σειρά από τέτοιες κατηχήσεις είναι αυτές του αγίου Κυρίλλου Ιεροσολύμων, οι Κατηχητικές Ομιλίες του Θεοδώρου Μοψουεστίας και οι Κατηχήσεις του αγίου Ιωάννου του Χρυσοστόμου.

Οι κατηχήσεις αυτές τέλειωναν την Κυ-ριακή πριν από το Πάσχα με την παράδοση του Συμβόλου της Πίστεως.

Ο άγιος Κύριλλος λέει τα εξής για τις κατηχήσεις. «Μη νομίζεις ότι πρόκειται για συνηθισμένες ομιλίες. Κι αυτές είναι καλές. Αλλά αν τις αμελήσουμε σήμερα, μπορούμε να τις ακούσουμε αύριο. Αντίθετα τη συνεχή διδασκαλία γύρω από το βάπτισμα της αναγεννήσεως, αν αμελήσεις να την ακούσεις σή-μερα, τότε θα την ξαναβρείς;...Η κατήχηση είναι ένα οικοδόμημα. Αν δεν φροντίσουμε να του σκάψουμε βαθιά τα θεμέλια, αν αφήσουμε τρύπες και η κατασκευή κουνιέται, σε τί θα ε-ξυπηρετήσει όλη η μετέπειτα εργασία;». Η περίοδος της κατηχήσεως είναι η εποχή που μπαίνει το θεμέλιο της πίστεως ενώ ταυτόχρο-να ολοκληρώνεται η κάθαρση της ψυχής.

Αυτά που γίνονταν στους κατηχούμενους τελούνται σήμερα στα βρέφη που προσφέρονται για το βάπτισμα.

Στο «Μέγα Ευχολόγιον» γράφεται ότι ο ιερέας «λύει την ζώνην του μέλλοντος φωτισθήναι και αποδύει και υπολύει αυτόν και ίστησιν (τοποθετεί) αυτόν κατά ανατολάς, μονοχίτωνα, λυσίζωνον, ασκεπή, ανυπόδετον...».

Φυσά στο πρόσωπό του τρεις φορές, τον σφραγίζει στο μέτωπο και στο στήθος με το σημείο του σταυρού και αφού βάλει το χέρι του πάνω στο κεφάλι διαβάζει την ευχή «εις το ποιήσαι κατηχούμενον». Με αυτήν παρακαλεί τον Τριαδικό Θεό να απομακρύνει την παλαιά πλάνη του διαβόλου, να γεμίζει τον κατηχούμενο με πίστη, ελπίδα και αγάπη, ώστε να γνωρίσει τον αληθινό Θεό. Να δώσει δύναμη τηρήσεως των θείων εντολών, να καταγράψει τον κατηχούμενο σαν μέλος της Εκκλησίας, να είναι σκεπαστής του με το έλεος και να ακούει τις προσευχές του.

Όλη αυτή η συμβολική πράξη κατά τους Πατέρες της Εκκλησίας έχει το εξής νόημα. Ο άνθρωπος ήταν δούλος του Σατανά και τώρα τον εξαγοράζει ο Χριστός. Τα τρία φυ-σήματα θυμίζουν την Αγία Τριάδα, που δίνει ζωή, αναγεννά τον νεκρό άνθρωπο. Όπως ο Θεός φύσηξε πνοή ζωής τότε στον Παράδεισο και ο Αδάμ έγινε ψυχή ζώσα, έτσι και ο ιερέας, που είναι ο ίδιος ο Χριστός ξαναζωντανεύει τον νεκρό από τις αμαρτίες άνθρωπο.

Η τοποθέτηση του χεριού του ιερέα στο κεφάλι σημαίνει την κατοχή, την κυριαρχία του Χριστού. Πριν κάτοχος ήταν ο Σατανάς, τώρα κάτοχος είναι ο Χριστός.

Μετά την ευχή αυτή ακολουθούν τρεις ευχές που λέγονται «Εξορκισμοί». Οι μεν δύο πρώτοι είναι έντονες επιτιμή-σεις με τις οποίες ο ιερέας εν ονόματι του Κυ-ρίου και με τη δύναμη του σωτηριώδους πάθους του Χριστού και του Τιμίου Αυτού σώματος και αίματος και της Ελεύσεως Αυτού της φο-βεράς απευθυνόμενος προς τον Σατανά τον διατάσσει «ίνα φοβηθεί και εξέλθει και υπαναχωρήσει και μη υποστρέψει, μηδέ αποκρυβή» σ' αυτόν που πρόκειται να βαπτισθεί. Τον εξορκίζει να αναχωρήσει «συν πάση τη δυνάμει και τοις αγγέλοις αυτού».

Οι φράσεις «ορκίζω σε κατά του Θεού...», «επιτιμήθητι και αναχώρησον», «φοβήθητι και έξελθε», «άπελθε», «έξελθε και αναχώρησον», «κελεύει... αποστήναι» επαναλαμβάνονται συ-χνά στις εξορκιστικές ευχές.

Ο τρίτος εξορκισμός είναι θερμότατη προσευχή και παράκληση του ιερέα προς τον Θεό για «να επιτιμήσει τα ακάθαρτα πνεύματα και να τα διώξει... και να συντρίψει γρήγορα τον Σατανά κάτω από τα πόδια αυτού (που πρόκειται να βαπτιστεί)», να

αξιωθεί των αθα-νάτων Μυστηρίων, να φωτιστούν τα μάτια του νου από το φως του Ευαγγελίου, να τοποθετηθεί δίπλα του Άγγελος προστάτης από κάθε προσβολή του Σατανά.

Έπειτα ξαναφυσά στο στόμα, στο μέτωπο, στο στήθος ο ιερέας λέγοντας: «Εξέλασον απ' αυτού (= βγάλε από μέ-σα του) παν πονηρόν πνεύμα, κεκρυμένον και εμφωλεύον εν τη καρδιά αυτού». Και εξακολουθώντας η ευχή φανερώνει ποιά είναι αυτά τα πονηρά πνεύματα που ενεργούν πάνω στον αβάπτιστο : «πνεύμα πλάνης, πνεύμα πονηρίας πνεύμα ειδωλολατρείας και πάσης πλεονεξίας, πνεύμα ψεύδους και πάσης ακαθαρσίας της ενεργουμένης κατά την διδασκαλίαν του διαβόλου».

Παρακαλεί δε ο ιερέας, τελειώνοντας την ευχή, τον Θεό «ίνα ποιήση αυτόν πρόβατον της λογικής ποιμνης του Χριστού, μέλος τίμιον της Εκκλησίας Του και κληρονόμον της Βασιλείας Του».

Με τους εξορκισμούς απελευθερώθηκε η ψυχή από τη δουλεία του Σατανά.

Η τελευταία προπαρασκευαστική για το βάπτισμα τελετουργική πράξη, που γινόταν κατά τη διάρκεια της πανυχίδας του Σαββά-του προς την Κυριακή του Πάσχα, είναι η απόταξη του Σατανά και η σύνταξη με τον Χριστό. Η αρχή της είναι πολύ παλιά. Την πράξη της απόταξης - σύνταξης την αναφέρει ο Τερτυλλιανός. Φαίνεται να έχει άμεση σχέση με την απόρριψη της ειδωλολατρείας. Γι' αυτό και εμφανίστηκε όχι μέσα στον Ιουδαιοχριστιανικό χώρο, όπου δεν θα είχε νόημα, αλλά μέσα στον χριστιανισμό της ιεραποστολής.

Κατά την απόταξη ο ιερέας αφού βγάλει τα εξωτερικά ενδύματα και τα παπούτσια του αβάπτιστου τον στρέφει στα Δυτικά και τον ρωτά.

«Αποτάσσει τω Σατανά; Και πάσι τοις έργοις αυτού και πάσι τοις αγγέλοις αυτού; Και πάση τη λατρεία αυτού; Και πάση τη πο-μπή αυτού;».

Σε κάθε ερώτηση απαντά ο κατηχούμενος ή ο ανάδοχος «αποτάσσομαι» δηλ. απαρνούμαι, αποχωρίζομαι τον Σατανά.

Ο άγιος Κύριλλος εξηγεί για ποιό λόγο η απόταξη του Σατανά γίνεται με το σώμα στραμμένο προς τη δύση. «Όπως η Δύση είναι η χώρα του ορατού σκοταδιού και όπως ο Σατα-νάς, έχοντας σαν μοίρα του το σκοτάδι, έχει το βασίλειό του μέσα σ' αυτό, έτσι, γυρίζον-τας συμβολικά προς τη Δύση, αποτάσσεσθε αυτόν το σκοτεινό και καταχθόνιο τύραννο».

ΕΡΓΑ του Σατανά είναι κάθε αμαρτία.

ΑΓΓΕΛΟΙ του Σατανά είναι «οι άνθρωποι οι υποταγμένοι στον Σατανά, τους οποίους χρησιμοποιεί σαν όργανά του για να οδηγήσει στην πτώση και άλλους». Ο Θεόδωρος Μοψουεστίας χαρακτηρίζει σαν αγγέλους του Σατα-νά τους αιρετικούς «οι οποίοι κάτω από το όνομα του Χριστού εισάγουν τις πλάνες τους».

ΛΑΤΡΕΙΑ του Σατανά είναι, κατά τον άγιο Κύριλλο, «η προσευχή μέσα στους ειδωλολατρικούς ναούς, οι τιμές που αποδίδονται στα είδωλα... Είναι επίσης οι οιωνοσκοπίες, οι μαντείες, τα φυλακτά, οι επιγραφές πά-νω σε πέταλα και κάθε μαγική πράξη». Ο Θεό-δωρος Μοψουεστίας προσθέτει και την αστρολογία. Ο Χρυσόστομος συναριθμεί τις προλή-ψεις, δεισιδαιμονίες, τα ξόρκια, τα μάγια.

ΠΟΜΠΗ του Σατανά στην εποχή της ειδωλολατρείας σήμαινε ακριβώς την λατρεία των ει-δώλων. Η αρχική έννοια της λέξεως αναφέρεται στις εκδηλώσεις της ειδωλολατρείας δηλ. λιτανείες, αγώνες, θεάματα του θεάτρου, του ιπποδρόμου, του τσίρκου. Μετά την υποχώρηση της ειδωλολατρείας θα τονισθεί η ανηθικότητα των θεαμάτων σαν πομπή. Έτσι ο άγιος Κύριλλος μιλούσε για «την θεατρομανία... όπου πηγαί-νει κανείς να δει τις γεμάτες από ασέλγεια αστειότητες των μίμων (ηθοποιών) και τους τρελλούς χο-ρούς εκθηλυμένων ανδρών».

Και για βεβαιότερη απόδειξη της ολοκλη-ρωτικής απαρνήσεως του Σατανά ο ιερέας έερωτά :

«Απετάξω τω Σατανά;» δηλ. απαρνήθηκες τον Σατανά.

«Απεταξάμην», τον απαρνήθηκα απαντά ο κατηχούμενος.

Και ο ιερέας λέει «και εμφύσησον και έμπτυσον αυτόν».

Το φύσημα και το φτύσιμο κατά πρόσωπο του Σατανά φανερώνει ότι ο κατηχούμενος τον θεωρεί σαν τον πιο σιχαμερό του εχθρό με τον οποίον δεν θέλει να έχει καμιά σχέση.

Μετά την απόταξη του Σατανά ακολουθεί σπουδαιότερη πράξη. Η σύνταξη με τον Χρι-στό.

Στρέφει ο ιερέας τον κατηχούμενο ή τον ανάδοχο προς τα Ανατολικά και τον ρωτά:

«Συντάσση τω Χριστώ» δηλ. δέχεσαι να ταχθείς με τον Χριστό, σαν οπαδός και αχώριστος ακόλουθός του; Τρεις φορές τον ρωτά και τρεις φορές απαντά.

«Συντάσσομαι» δηλ. τάσσομαι με τον Χριστό, ακολουθώ τον Χριστό σαν

στρατιώ-της, σαν μαθητής του.

Ο ιερέας ζητά εντονότερη διαβεβαίωση. «Συνετάξω τω Χριστώ» και απαντά «Συνεταξάμην» δηλ. οριστικά και αμετάκλητα, αποφάσισα να ανήκω ολοκληρωτικά στον Χριστό.

Η στροφή προς την ανατολή είχε συμβολικό χαρακτήρα. Στην ανατολή είναι ο Παρά-δεισος που φύτεψε ο Θεός (Γεν. 2,8), είναι ο χώρος του φωτός. Η στροφή προς την ανατολή είναι μια γενική συνήθεια κατά την ώρα της προσευχής. Ο Μέγας Βασίλειος την κατατάσσει μεταξύ των αρχαίων παραδόσεων. Η μάρτυς Περπέτουα βλέπει τέσσερεις αγγέλους που την οδηγούν προς την ανατολή μετά το θάνατό της. Η Μακρίνα, η αδελφή του Μ. Βασιλείου «τη στιγμή του θανάτου συνομιλούσε με τον ουράνιο νυμφίο της, διότι το κρεβάτι της ήταν στραμμένο προς την ανατολή». Η ανατολή συμβολίζει τον Χριστό «Ανατολή όνομα αυτώ» (Ζαχ. 6,12).

Μετά τη σύνταξη με τον Χριστό ακολουθεί η ομολογία της πίστewς, με την απαγγελία του Συμβόλου της Πίστewς στο οποίο «περιέχεται κάθε δόγμα σε λίγες γραμμές· η πίστη του ιερού Συμβόλου σε λίγες γραμμές περιέλαβε όλη τη γνώση της ευσέβειας που διδάσκει η Παλαιά και Καινή διαθήκη».

Μετά την ομολογία του Συμβόλου της Πίστewς ο ιερέας λέει «και προσκύνησον αυτώ» τω Θεώ και προσκυνεί λέγοντας. «Προσκυνώ Πατέρα, Υιόν και Αγιον Πνεύμα, Τριάδα ομοούσιον και αχώριστον».

Ο ιερέας αναπέμπει δοξολογία και λέει την Ευχή της Ονοματοθεσίας. Στις πρώτες λέξεις ο ιερέας ρωτά το όνομα του κατηγουμένου και παρακαλεί τον Θεό να καταξιώσει το φωτιζόμενο της μεγάλης δωρεάς του α-γίου Βαπτίσματος.

Με αυτή την ευχή τελειώνει η τελετή πριν από το Βάπτισμα.

(Α. Χριστοδούλου, Θεολόγος)